

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Περίληψη Πορίσματος

Κατολίσθηση στο Λιγνιτωρυχείο Αμυνταίου Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και περαιτέρω Εκμετάλλευση

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε υπόθεση σχετικά με την κατολίσθηση που έλαβε χώρα στις 10.6.2017 στο λιγνιτωρυχείο Αμυνταίου, τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον, τα μέτρα πρόληψης που όφειλαν να έχουν ληφθεί, καθώς και τις συνθήκες εκμετάλλευσης μετά το συμβάν. Η Αρχή μετά από έγγραφό της, σειρά συσκέψεων στη Φλώρινα και στην Αθήνα αλλά και με επίσκεψη-αυτοψία στο Αμύνταιο, έλαβε επαρκή ενημέρωση από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και γνώση των δύο Πορισμάτων, που εκπονήθηκαν με πρωτοβουλία της ΔΕΗ και του ΥΠΕΝ αντίστοιχα, σχετικά με τα αίτια της κατολίσθησης. Έτσι, κατέληξε σε συμπεράσματα-διαπιστώσεις και προτάσεις που αποτυπώθηκαν σε Πόρισμά της.

Συμπερασματικά, αναδείχθηκε ως μείζον το πρόβλημα της ολιγωρίας ή ακόμα και αδράνειας των αδειοδοτικών και ελεγκτικών υπηρεσιών διαχρονικά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη ελέγχων της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της προόδου των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, που οδήγησε σε αδυναμία πρόβλεψης των επιπτώσεων του έργου. Διαπιστώθηκε ότι χρόνια πριν την κατολίσθηση είχαν εμφανιστεί φαινόμενα εδαφικών διαρρήξεων στην περιοχή, που ουδέποτε αξιολογήθηκαν, ενώ ουδεμία έγκαιρη κινητοποίηση υπήρξε από τις υπηρεσίες και την επιχείρηση ακόμα και όταν εντάθηκαν τα φαινόμενα στις αρχές του 2017. Ουσιαστική κινητοποίησή τους προέκυψε μόνο μετά τον πολλαπλασιασμό των ρωγματώσεων λίγες μέρες πριν την κατολίσθηση καθώς και μετά από αυτήν. Επίσης, υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στις διαδικασίες μετεγκατάστασης του οικισμού Αναργύρων, η οποία και συνεχίζεται.

Ο Συνήγορος επισήμανε ότι σε δραστηριότητες, όπως στο ορυχείο Αμυνταίου, απαιτείται η έκδοση πολλών διακριτών διοικητικών πράξεων, όπως η ΑΕΠΟ, η τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης, η παραχώρηση της έκτασης, οι απαλλοτριώσεις, η μετεγκατάσταση του οικισμού, που καθεμία προϋποθέτει την πρότερη έγκριση κάποιας άλλης. Επομένως, υφίσταται ένας αδιάσπαστος ουσιαστικός δεσμός μεταξύ περισσότερων πράξεων τόσο από την άποψη της χρονικής αλληλουχίας όσο και από την άποψη της νομικής συνέχειας, αφού κάθε προηγούμενη εκδίδεται για να καταλήγει στην επόμενη. Συνεπώς, στο πλέγμα αυτό των διοικητικών πράξεων που αλληλοσυνδέονται, απαιτείται έγκαιρη συνεννόηση και συντονισμός των Υπηρεσιών, που εν προκειμένω δεν επιτεύχθηκε εγκαίρως.

Η Αρχή πρότεινε α) τη θεσμοθέτηση χρονικής δέσμευσης αναφορικά με τη διατήρηση ισχύος των υφιστάμενων ΑΕΠΟ μετά τη λήξη τους, β) την αξιολόγηση των ευρημάτων των Πορισμάτων (ΥΠΕΝ & ΔΕΗ) και την ενσωμάτωσή τους στην οριστική ΑΕΠΟ, βάσει της οποίας θα γίνουν και οι τελικές απαλλοτριώσεις, ώστε να διασφαλίζεται ένα ασφαλές πεδίο εξορύξεων, λαμβάνοντας υπόψη και την ίδρυση και ανάπτυξη των οικισμών πλησίον του ορυχείου, γ) τον επιτόπιο έλεγχο από την Αδειοδοτούσα Αρχή πριν από την έκδοση της άδειας, δ) την επαρκή στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών, προκειμένου να διενεργούνται συστηματικοί έλεγχοι της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, ε) τη δημιουργία ενιαίου αρχείου για ανάλογα έργα, ώστε να μην παρατηρούνται αποκλίσεις στα στοιχεία των έργων της χώρας, το οποίο να χρησιμοποιείται από όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Η Αρχή αναμένει την ανταπόκριση των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών στο Πόρισμά της.